

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 10CoCsp/8/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123204591
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Kohút
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:6123204591.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mareka Kohúta a členov senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Jany Jančíkovej, v sporovej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Prievozská 2, 821 09 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 35 724 803, zastúpeného: Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Prievozská 2, 821 09 Bratislava – mestská časť Ružinov, IČO: 53 255 739, proti žalovanej: A. B., nar. X.X.XXXX, trvale bytom C. XXX/XX, XXX XX D., korešpondenčná adresa: E. X, XXX XX F. – D. F., zastúpenej: VOLČKO & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Mlynská 27, 040 01 Košice – mestská časť Staré Mesto, IČO: 55 968 058, o zaplatenie 1.828,- eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov, č.k. SK-6Csp/10/2023-153 zo dňa 26.10.2023, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvej inštancie.

Žalovaná má proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 1.828,- eur s príslušenstvom. O trovách konania rozhodol tak, že žalovanej priznal proti žalobcovi náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Vychádzal zo zistenia, že predmetom Zmluvy o spotrebiteľskom úvere - revolvingovom úvere zo dňa 19.9.2019 bolo poskytnutie bezúčelového revolvingového úveru zo strany postupcu žalovanej v sume 5.000,- eur. Žalovaná sa zaviazala poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť v pravidelných mesačných splátkach minimálne vo výške 2,43 % z výšky úverového rámca (121,50 eura) vždy k 20. dňu v kalendárnom mesiaci, ročnou úrokom sadzbou vo výške 24,90 %, RPMN 28 %. Celková čiastka spojená s úverom bola vo výške 5.674,38 eura. Súčasťou zmluvy boli úverové podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia. Žalovaná ku dňu 31.3.2021 zaplatila žalobcovi sumu 3.172,- eur. Právny predchodca žalobcu vyzval žalovanú k splateniu celého úveru čerpaného na základe zmluvy, a to vo výške 5.340,25 eura najneskôr do 15 dní od spísania tejto výzvy. Žalobca ako dôkaz o doručení výzvy žalovanej predložil podací hárok. Zmluvou o postúpení pohľadávok - XX/XXXX zo dňa 16.9.2020 s prílohou k zmluve o postúpení pohľadávok spoločnosť Home Credit Slovakia, a.s. Piešťany ako postupca postúpila pohľadávku žalovanej na vymáhanie spoločnosti EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava ako postupníkovi. Postupca oznámil žalovanej, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 16.9.2022 postúpil svoju pohľadávku na žalobcu. Dôkaz o doručení oznámenia o postúpení pohľadávky postupca nepredložil. Žalobca vyzval žalovanú k úhrade dlžnej sumy celkom 3.316,40 eura najneskôr do 23.12.2022.

3. V prvom rade sa súd zaoberal otázkou vecnej legitímácie strán. Pasívnu vecnú legitímáciu žalovanej mal súd za preukázanú. Žalovaná vzniesla námietku nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu,

nakoľko mala za to, že neboli splnené podmienky pre platné postúpenie pohľadávky. Žalobca svoju aktívnu legitímáciu odvodzuje od Zmluvy o postúpení pohľadávok, na základe ktorej mala na neho prejsť pohľadávka z takto uzavretej zmluvy z pôvodného veriteľa Home Credit Slovakia, a.s. vrátane jej príslušenstva. Z ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka vyplýva, že ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Žalobca nesplnil podmienky pre vyhlásenie predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru. V citovanom ustanovení § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka sú jednoznačne zakotvené zákonné požiadavky a len za predpokladu ich splnenia je možné plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy žiadať v celosti, resp. jednorazovo. Žalobca nepredložil žiadne oznámenie či upozornenie o predčasnom zosplatnení spotrebiteľského úveru za splnenia zákonných podmienok, ktoré by právny predchodca žalobcu doručil, resp. doručoval žalovanej, z čoho je zrejmé, že pôvodný veriteľ akoukoľvek formou žalovanú minimálne 15 dní pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru nevyzval, resp. neupozornil, že si mieni toto právo uplatniť, pričom predmetná výzva by mala byť určitá, zrozumiteľná, resp. mala by z nej vyplývať skutočnosť, s ktorou konkrétnou splátkou je žalovaná v omeškaní. Čo sa týka výzvy pôvodného veriteľa k splateniu celého úveru zo dňa 30.7.2020, súd ju vyhodnotil ako neplatný právny úkon, u ktorej žalobca ani nepreukázal, že sa dostala do dispozičnej sféry žalovanej, nakoľko ako dôkaz o jej doručení predložil podací hárok. V tomto prípade došlo k postúpeniu tzv. živého úveru a preto postúpenie pohľadávky z pôvodného veriteľa na žalobcu je neplatný právny úkon, keďže v rozpore s ustanovením § 17 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z o spotrebiteľských úveroch sa postúpila pohľadávka, ktorá sa nestala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Nie je pravdou tvrdenie žalobcu, že špecifiká revolvingového úveru spôsobujú nemožnosť dojednanie plnenia dlžníka v splátkach a že ustanovenia § 53 ods. 9 a § 565 OZ sa vťahujú len na klasický úver. Pri poskytnutí úveru bola dohodnutá presná výška splátky (121,50 eura mesačne) a termín splatnosti každej splátky (20. deň v mesiaci). Taktiež celková výška dlhu je po čerpaní úveru vopred známa, je určiteľné s prihliadnutím na dojednané zmluvné podmienky a vzhľadom na aktuálnu výšku vyčerpaného úverového rámca, akú sumu má dlžník plniť v akých (mesačných) splátkach a pri ich dodržaní, kedy dôjde k jej splateniu. Na tom nič nemení skutočnosť, že po každom ďalšom čerpaní sa táto suma, počet splátok a termín jej splatenia menia. Žalobca nedisponuje aktívnou vecnou legitímáciou v predmetnom konaní, nakoľko zmluva o postúpení pohľadávky je neplatná. Preto súd žalobu zamietol.

4. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

5. Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca a navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil tak, že žalobe vyhovie v celom rozsahu, alternatívne, aby rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

6. Odvolanie podal z dôvodov, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP).

7. Namietal, že v prejednávacom prípade nebolo medzi zmluvnými stranami dohodnuté plnenie v splátkach, v dôsledku čoho na vec ani nemožno aplikovať ust. § 565 OZ, resp. ust. § 53 ods. 9 OZ. Z dôkazov v súdnom konaní jednoznačne vyplýva, že v Zmluve absentovala medzi pôvodným veriteľom a žalovanou dohoda o plnení v splátkach na dobu určitú. V uvedenom prípade bol medzi zmluvnými stranami dojednaný revolvingový úver (Zmluva o úvere z karty) - a nie klasický splátkový úver. Ide o úver, ktorý umožňuje klientovi čerpať poskytnuté zdroje opakovane, bez nutnosti žiadať o povolenie čerpania banku. Ak klient vyčerpá časť alebo celý úverový rámec a následne vyčerpanú sumu splatí jednorazovo, hneď po pripísaní tejto úhrady má opäť k dispozícii celý úverový rámec. Ak vyčerpanú sumu spláca postupne, bude mať stále k dispozícii tú časť úverového rámca, ktorá nie je vyčerpaná, a ktorá sa zároveň s každou splátkou zvyšuje. V predmetnom prípade tak nebolo dojednané plnenie v splátkach. V súlade s ust. § 563 OZ preto došlo výzvou zo dňa 30.7.2020 zo strany pôvodného veriteľa k uplatneniu si svojho práva, keď od dlžníka požadoval splatenie dlhu, nakoľko v čase trvania dlhu nebol dohodnutý čas jeho úplného splatenia a až touto výzvou pôvodný veriteľ určil splatnosť predmetného záväzku žalovanej. Zmluva bola v spornom prípade uzavretá na dobu neurčitú. Pôvodný veriteľ si stanovil čas povinnosti

pre vyplatenie dlhu dlžníkom, a to zaslaním výzvy zo dňa 30.7.2020 (označenou ako „Výzva k splateniu celého úveru“). V uvedenom prípade bola Zmluva vypovedaná listom zo dňa 30.7.2020. Na základe tohto podania právny predchodca žalobcu vypovedal uzatvorenú Zmluvu, čím mu zároveň vznikol voči žalovanej nárok domáhať sa poskytnutých finančných prostriedkov v zmysle ust. § 563 OZ. Právny predchodca žalobcu vyzval žalovanú písomným podaním zo dňa 30.7.2020 označeným ako „Výzva k splateniu celého úveru“ v súlade s ust. § 563 OZ k úhrade dlhu vzniknutého zo Zmluvy vo výške 5.340,25 eur. Pohľadávka žalobcu bola v súlade s ust. § 563 OZ v čase postúpenia splatná v celom rozsahu.

8. Ďalej žalobca namietal, že nie je zjavné, z akého dôvodu nepovažoval súd výzvu k plneniu dlžnej čiastky zo dňa 1.7.2020, ktorú žalobca predložil v konaní podaním zo dňa 1.3.2023 spolu s podacím hárkom a potvrdením zo stránky Slovenskej pošty a doručovaní uvedenej listiny za výzvu v zmysle ust. § 53 ods. 9 OZ. Uvedené podanie je možné považovať za výzvu podľa ust. § 53 ods. 9 OZ. Súd vôbec nezohľadnil v konaní riadne prezentovaný a predložený dôkaz, čím nehodnotil dôkazy samostatne, ako aj vo vzájomných súvislostiach, resp. na predložené dôkazy žalobcom vôbec neprihliadol.

9. V otázke doručovania do dispozičnej sféry z povahy ustanovenia § 45 ods. 1 OZ vyplýva, že právna konštrukcia doručovania upravená týmto ustanovením má za účel zabezpečiť spravodlivé vyvažovanie záujmov zmluvných strán. Adresátovi právneho úkonu poskytuje možnosť oboznámiť sa s obsahom právneho úkonu a taktiež istotu, aby účinky daného právneho úkonu nenastali bez toho, že mu nebolo umožnené sa s ním oboznámiť. Subjekt realizujúci právny úkon (odosielateľ) má mať však na druhej strane istotu, že doručovaný právny úkon sa stane právne perfektným a vyvolá zamýšľané právne následky. Súd v rámci odôvodnenia napadnutého rozsudku poukazuje na to, že žalobca nepreukázal doručovanie výzvy do dispozičnej sféry žalovanej. Podľa názoru súdu podacie hárky nepreukazujú, že sa zásielka reálne aj dostala do sféry dispozície žalovanej, teda že jej boli výzvy skutočne aj doručené a že sa mohla s ich obsahom aj oboznámiť. Vhodenie oznámenia o uložení tejto zásielky na pošte do poštovej schránky s možnosťou si jej vyzdvihnúť v odbernej lehote žalobca preukázal priložením podacieho hárku k výzve. Žalobcovi nie je zjavné, z akého dôvodu súd nepovažuje tento dôkaz za relevantný, resp. nedostatočný pre preukázanie doručovania do dispozičnej sféry žalovanej. Neexistuje žiaden logický ani právny argument, pre ktorý podací hárk nemá kvalitu dôkazu preukazujúceho doručovanie do dispozičnej sféry adresáta. Súd taký argument ani len neuvádza, resp. uvádza len, že nemôže slúžiť ako dôkaz o doručení zásielky žalovanej. Podľa pripojeného podacieho hárku je nesporné a riadne preukázané, že právny predchodca žalobcu doručoval výzvu na zmluvne dohodnutú adresu žalovanej. Je nesporné, že žalobca relevantne preukázal odoslanie predmetnej výzvy na adresu žalovanej podľa dohody zmluvných strán - a to poštovým podacím hárkom.

10. Žalovaná navrhla rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedla, že nie je možné sa stotožniť s právnou argumentáciou žalobcu, ktorý vylučuje aplikáciu § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka, keďže je toho názoru, že nebolo medzi stranami dohodnuté plnenie v splátkach, keďže sa jednalo o revolvingový úver, pričom predmetnou argumentáciou sa zrejme žalobca chce vyhnúť, resp. obísť príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o ochrane spotrebiteľa a s tým spojené povinnosti. Aj samotný žalobca vo svojom odvolaní poukazuje na úverové podmienky pôvodného veriteľa - konkrétne na Hlavu 7 § 2, pričom aj samotný pôvodný veriteľ pracuje s pojmom splátky a nie opakujúce sa plnenie (tento termín používa v celých úverových podmienkach), pričom právna argumentácia žalobcu v tejto otázke je vzájomne si protirečivá a vnútorne rozporná. Nie je možné stotožniť sa ani s argumentáciou o aplikácii § 563 Občianskeho zákonníka, keďže aplikácia tohto ustanovenia je v priamom rozpore s naratívom žalobcu či pôvodného veriteľa, pričom pôvodný veriteľ ako aj žalobca aj v predložených listinných dôkazoch (či už v samotnej spotrebiteľskej zmluve ako aj v úverových podmienkach) používajú termín splátky, pričom žalovaná žiadnym spôsobom nebola poučená či oboznámená, že by sa splatnosť dlhu viazala na požiadanie veriteľa v zmysle ust. § 563 Občianskeho zákonníka.

11. Nie je možné stotožniť sa ani s argumentáciou, že Výzvu k plneniu dlžnej čiastky zo dňa 1.7.2020 je potrebné považovať za naplnenie ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Žalobca v žalobnom návrhu predložil jedine Výzvu k splateniu celého úveru zo dňa 30.7.2020 a od predmetnej výzvy si odvodzoval oprávnenosť predčasného zosplatnenia úveru, ako aj splnenie podmienok v zmysle ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, pričom až následne žalobca počas konania účelovo zmenil svoju argumentáciu. Ani jednu z predložených výziev nie je možné považovať za určitú a zrozumiteľnú. Obe tieto výzvy sú v konečnom dôsledku v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka neplatné, pričom ani z

jednej z týchto výziev nie je možné odvodit' a ani ustáliť splnenie podmienok v zmysle ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka pôvodným veriteľom, teda nie je si z nich možné vyvodit', či skutočne bola žalovaná v omeškaní najmenej tri mesiace a ani s ktorou splátkou.

12. Rovnako ani jednu z predmetných výziev nie je možné považovať za riadne doručenú, keďže podací hárok nepreukazuje doručenie a ani obsah zásielok. Podací lístok o podaní doporučenej zásielky je len dôkazom o tom, že žalobca žalovanej zaslal listovú zásielku, ale nepreukazuje obsah tejto listovej zásielky ani jej doručenie. Z toho dôvodu dôkazné bremeno na preukázanie doručenia leží na žalobcovi, ktorý mal povinnosť preukázať doručenie tejto zásielky, čo sa avšak v konaní nestalo.

13. Nemožno konštatovať ani prípadné dodržanie lehoty na upozornenie spotrebiteľa na možnosť postupu v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka - teda lehota 15 dní na uplatnenie možnosti žiadať o úhradu pohľadávky. Žalobca k výzve zo dňa 1.7.2020 predložil jedine podací hárok, z ktorého vyplýva, že odoslal zásielku dňa 3.7.2020, pričom k zaslaní Výzvy k splateniu celého úveru zo dňa 30.7.2020 malo dôjsť dňa 3.8.2020. S prihliadnutím na štandardné úložné lehoty zásielky (18 dní), ako aj na skutočnosť, že predmetná zásielka sa do dispozičnej sféry žalovanej nedostala nemožno ustáliť, že dňa 30.7.2020 by už bola splnená podmienka upozornenia na možnosť uplatnenia zosplatnenia pohľadávky najmenej 15 dní pred jej zosplatnením. Sám žalobca považoval Výzvu k splateniu celého úveru zo dňa 30.7.2020 za splnenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, pričom od predmetnej výzvy si žalobca odvodzoval možnosť vymáhať úver podaním žaloby.

14. V následných vyjadreniach sporové strany zotrvali na svojich predchádzajúcich stanoviskách.

15. Odvolací súd prejednal vec podľa § 378 ods. 1 CSP a nasl., a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

16. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie nič sa nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania, nemožno mať pochybnosti o správnosti právneho posúdenia prejednávanej veci súdom prvej inštancie a neboli zistené žiadne vady, ktoré by mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo porušenie práva na spravodlivý proces vo vzťahu k žalobcovi.

17. Predmetom sporu je nárok žalobcu, ako postupníka, ktorý má hmotnoprávny základ v pôvodnom právnom vzťahu medzi právnym predchodcom žalobcu, ktorým bola spoločnosť Home Credit Slovakia, a.s. a žalovanou. Pôvodný veriteľ uzatvoril so žalovanou Zmluvu o spotrebiteľskom úvere - revolvingový úver reg. č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 19.9.2019, ktorou poskytol žalovanej výšku úverového rámca (kreditného limitu) 5.000,- eur, za dojednaných zmluvných podmienok (č.l. 10-11 spisu).

18. Predmetom odvolacieho konania zostala námietka existencie a danosti aktívnej hmotnoprávnej i procesnej legitímácie súčasného žalobcu, ako postupníka, na ktorej zotrval žalobca v priebehu celého konania. Odvolací súd, zdôrazňujúc svoju viazanosť konkrétnymi odvolacími dôvodmi a rozsahom podaného odvolania (§ 379 a § 380 CSP) konštatuje, že procesná obrana odvolateľa - a odvolacie dôvody - smerovali k argumentom a odvolacím tvrdeniam, že nebolo správne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie, ktorý dospel na základe vykonaného dokazovania k záveru, že v konaní nebolo preukázané, že došlo k zosplatneniu poskytnutého úveru v súlade so zákonom, pretože žalobca súdu predložil len „Výzvu k splateniu celého úveru“ zo dňa 30.7.2020 a nepreukázal, že by uplatneniu tohto práva (zosplatnenie celého úveru) predchádzala výzva s upozornením na možnosť predčasného zosplatnenia úveru veriteľom. Odvolateľ tak v štádiu odvolacieho konania tvrdí, že súd prvej inštancie nesprávne aplikoval na danú vec ustanovenia § 53 ods. 9 a § 565 OZ, keď skúmal splnenie zákonom požadovaných podmienok predčasného zosplatnenia v súlade s týmito ustanoveniami. Okrem toho odvolateľ namieta nesprávne právne posúdenie veci a nesprávnu aplikáciu na vec sa vzťahujúcich ustanovení, pretože súd podľa názoru odvolateľa nemal aplikovať § 53 ods. 9 a § 565 OZ, ale § 563 OZ, pretože tvrdí, že nebolo medzi zmluvnými stranami dojednané plnenie v splátkach a aj výzva zo dňa 30.7.2020 je svojím obsahom výpoveďou úverovej zmluvy o revolvingovom úvere dojednanej na neurčitú dobu. Odvolateľ taktiež namieta nesprávnosť záverov súdu prvej inštancie, pokiaľ súd konštatoval, že

nepreukázal doručenie predmetnej výzvy žalovanej do jej dispozičnej sféry, pokiaľ súd prvej inštancie neakceptoval predložený podací hárok.

19. Odvolací súd považuje za potrebné sa v prvom rade vysporiadať s prioritnou argumentáciou žalobcu, že na daný prípad nemalo byť aplikované ustanovenie § 53 ods. 9, v spojení s ustanovením § 565 Občianskeho zákonníka, pretože súd prvej inštancie podľa odvolacích argumentov nesprávne vychádzal z predpokladu, že medzi zmluvnými stranami úverového vzťahu bolo dojednané plnenie v splátkach.

20. Odvolací súd oboznámením sa s obsahom predloženého spisu konštatuje, že tieto odvolacie argumenty žalobcu sú v rozpore nielen s predloženými listinnými dôkazmi obsiahnutými v spise, no sú v rozpore aj s jeho pôvodnými skutkovými tvrdeniami obsiahnutými v samotnej žalobe. Odvolací súd uvádza, že žalobca v rámci skutkových a právnych tvrdení obsiahnutých v žalobe sám uviedol: „Žalovaný neplnil v stanovených termínoch splátky, čím porušil svoju povinnosť podľa Zmluvy, a tak postupca dňa 30.7.2020 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru.“ Skutočnosť, že bolo splácanie čerpaného úveru dojednané v zmysle konkrétnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere formou splátok jednoznačne potvrdzuje obsah samotnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere, keď v bode 32. predmetnej zmluvy, v časti označenej ako „ÚVER“, je uvedená Výška minimálnej mesačnej splátky 2,43 % z výšky úverového rámca (121,50 eur), s poznámkou k tejto sume „*Uvedená suma je vypočítaná z dohodnutého úverového rámca.“ V bode 35. zmluvy je taktiež uvedená Frekvencia splátok 20. deň v mesiaci. Taktiež v rámci dojednania priamo v zmluve o spotrebiteľskom úvere v časti PLATOBNÉ ÚDAJE je uvedené: „ Splátku poukazujte na účet ... (presne špecifikovaný- poznámka odvolacieho súdu). Ako variabilný symbol uvádzajte číslo zmluvy XXXXXXXXXXXX. Ak číslo neuviedete, nie je možné platbu identifikovať a budeme to brať ako nezaplatenie splátky úveru so všetkými dôsledkami.“ ... (č.l. 10-11 spisu). Odvolací súd ďalej na vyvrátenie odvolacích argumentov a tvrdení žalobcu, že neboli medzi zmluvnými stranami dojednané podmienky splácania úveru formou splátok, poukazuje na skutočnosť, že z obsahu listinných dôkazov predložených žalobcom taktiež vyplýva, že žalovaná čerpala celý úverový rámec v sume 5.000,- eur, a to následne po podpise úverovej zmluvy, pričom z listinných dôkazov vyplýva, že čerpanie celého úverového rámca 5.000,- eur bolo uskutočnené dňa 24.9.2019 (č.l. 30 spisu). Pokiaľ tak je zrejmé, že žalovaná ako spotrebiteľka v zmysle dojednanej úverovej revolvingovej zmluvy čerpala celý úverový rámec a v zmysle dojednaných zmluvných podmienok obsiahnutých v úverovej zmluve, ako aj v zmysle úverových podmienok veriteľa, bolo dojednané splácanie poskytnutého úveru formou splátok a to za konkrétnych podmienok, potom zásadné je aj to, že žalovaná, ako dlžníčka, si bola vedomá povinnosti splácať poskytnutý úver formou splátok, pretože z histórie úhrad predloženej žalobcom (č.l. 24 spisu) aj vyplýva, že mesiac nasledujúci po čerpaní úveru a ďalší mesiac (konkrétne dňa 15.10.2019 a 19.11.2019), uhradila žalovaná prvú a druhú splátku v sume 121,50 eur (mesiac október) a 121,50 eur (mesiac november), teda vo výške a v zmysle dojednaných podmienok obsiahnutých v úverovej zmluve. S poukazom na všetky uvedené skutočnosti potom odvolací súd nemá najmenšie pochybnosti o tom, že nielen z obsahu uzavretej zmluvy o úvere, v nadväznosti na úverové podmienky samotného veriteľa, no aj z vôle oboch zmluvných strán bolo jednoznačné, že bolo dojednané splácanie poskytnutého a dlžníčkou aj skutočne čerpaného úveru to formou mesačných splátok. Pokiaľ bolo plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy dojednané splácať v pravidelných mesačných splátkach, neobstojí potom tvrdenie žalobcu, že nebola medzi pôvodným úverovým veriteľom a úverovou dlžníčkou dojednaná splatnosť poskytnutého úveru vôbec (nebol dojednaný čas plnenia) a súd tak mal aplikovať na daný prípad ustanovenie § 563 Občianskeho zákonníka. Rovnako je v rozpore s predloženými listinnými dôkazmi tvrdenie žalobcu, že listinu pôvodného veriteľa zo dňa 30.7.2020, napriek jej jednoznačnému označeniu ako „Výzva k splateniu celého úveru“ a napriek jej obsahu, je nutné považovať za výpoveď úverovej zmluvy. Naopak, ani z obsahu, ani z označenia tohto písomného prejavu veriteľa nie je možné vyhodnotiť ho ako výpoveď zmluvného vzťahu v zmysle § 14 ods. 2 ZoSÚ a § 582 OZ. Pokiaľ bolo medzi zmluvnými stranami dojednané plnenie spotrebiteľského úveru v splátkach, potom súd prvej inštancie správne aplikoval na danú vec ustanovenia § 53 ods. 9, § 565 Občianskeho zákonníka, v spojení s § 17 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch a teda správne skúmal podmienky zákonného postúpenia pohľadávky zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere v nadväznosti na zákonnosť predčasného zosplatenia spotrebiteľského úveru, keďže konečná splatnosť spotrebiteľského úveru iným zákonným spôsobom žalobcom preukázaná nebola.

21. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od

omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

22. Podľa § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo zákonu alebo dohode s dlžníkom.

23. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

24. Podľa § 17 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch, práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a a) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu^{18b}) na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky, a b) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

25. V spotrebiteľských vzťahoch pri konštatovaní platnosti či neplatnosti postúpenia pohľadávky z dodávateľa na ďalší subjekt, je nutné okrem všeobecných ustanovení § 524 až § 530 Občianskeho zákonníka zohľadniť aj osobitnú právnu úpravu spotrebiteľských zmlúv a spotrebiteľských úverov, ktorá na daný právny vzťah dopadá. Súd prvej inštancie správne nárok právne posúdil aj podľa zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách a právne kvalifikoval úverový vzťah ako spotrebiteľský úver. Všeobecné hmotnoprávne podmienky platného postúpenia pohľadávky vyplývajú z lex generalis - z ustanovenia § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené. Osobitné zákonné podmienky platného postúpenia pohľadávky v spotrebiteľských vzťahoch však vyplývajú aj z uvedenej právnej úpravy spotrebiteľských úverov, ktorú je nevyhnutné zohľadniť. Vyššie citované ustanovenie § 17 ods. 1 ZoSÚ stanovuje, že veriteľ môže práva zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere previesť na tretiu osobu, len ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a sú kumulatívne splnené obe podmienky presne špecifikované pod písmenami a) a b) tohto zákonného ustanovenia, teda súčasne ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky a súčasne prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

26. Súd prvej inštancie, zohľadňujúc zákonné znenie ustanovenia § 17 ods. 1 písm. b) ZoSÚ potom správne vychádzal z premisy, že predpokladom platnosti postúpenia pohľadávky vyplývajúcej zo spotrebiteľského úveru je predošlé platné zosplatenie pohľadávky. Odvolací súd poznamenáva, že spotrebiteľský charakter zmluvného vzťahu v spore spochybnený ani zo strany žalobcu nebol. Podmienky na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru zo spotrebiteľskej zmluvy sú upravené v § 53 ods. 9 OZ v spojení s § 565 OZ. Tieto hmotnoprávne podmienky pre platné a zákonné zosplatenie pohľadávky musia byť splnené kumulatívne. Ustanovenie § 53 ods. 9 OZ pred zosplatením úveru vyžaduje výzvu veriteľa adresovanú a preukázateľne doručovanú dlžníkovi s upozornením na aktuálny dlh a s výslovným upozornením na možnosť veriteľa požadovať zaplatenie celého zvyšku dlhu naraz z dôvodu neplnenia si povinnosti dlžníka. Podľa § 53 ods. 9 OZ právo na jednorazové splatenie celej neuhradenej pohľadávky má veriteľ najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky spotrebiteľa. Ustanovenie § 565 OZ ustanovuje, že ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Nakoľko ustanovenie § 53 ods. 9 OZ predstavuje v spotrebiteľských zmluvách lex specialis oproti všeobecnej norme § 565 OZ, je potrebné ustáliť, že právo podľa § 53 ods. 9 OZ môže veriteľ vykonať len po uplynutí zákonnej lehoty, ktorú nemožno skrátiť, ale za predpokladu, že omeškanie s uvedenou splátkou, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní viac ako tri mesiace, trvá. Pred žiadosťou veriteľa na zaplatenie celej pohľadávky sa ďalej vyžaduje, aby veriteľ v zákonom stanovenej lehote, ktorá nesmie byť kratšia ako 15 dní, upozornil spotrebiteľa na uplatnenie tohto práva. Účinnosť uplatnenia

práva podľa § 565 OZ je teda podmienená aj tým, že veriteľ v uvedenej lehote ešte pred uplatnením tohto práva upozornil spotrebiteľa na to, že toto právo využije. Lehota na doručenie upozornenia spotrebiteľovi v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie zosplatnenia celej pohľadávky nemusí bez ďalšieho začať plynúť až po tom, ako je dlžník v omeškaní so splátkou 3 mesiace. Podľa § 53 ods. 9 OZ nie je upravená lehota v ktorej musí veriteľ žiadať právo na predčasné zosplatnenie úveru najneskôr, táto je upravená v § 565 OZ, podľa ktorého toto právo môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky a súčasne spotrebiteľ musí byť v omeškaní so zaplatením splátky 3 mesiace, pričom postačuje, aby bol v omeškaní len s jednou splátkou. Veriteľ je časovo limitovaný využitím práva na zosplatnenie. Zo splatnosti tejto splátky, ktorá nadväzuje na splátku, od splatnosti ktorej uplynuli 3 mesiace, musí veriteľ právo na zosplatnenie uplatniť, inak jeho právo zaniká.

27. Pokiaľ ide o zákonné podmienky vyplývajúce z ustanovenia § 53 ods. 9 OZ, v spojení s ustanovením § 565 OZ na to, aby bolo vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru právne účinné, odvolací súd sa plne stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že tieto zákonné podmienky splnené neboli. Žalobca v spore neunesol dôkazné bremeno preukázania, že jeho právny predchodca, ako veriteľ, pred tým, ako si uplatní právo podľa § 565 OZ, preukázateľne v zmysle zákonných požiadaviek z ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka zaslal predchádzajúcu výzvu adresovanú spotrebiteľke, ako dlžníčke s výslovným upozornením, že pokiaľ v lehote nie kratšej ako 15 dní nezaplatí omeškané splátky, bude veriteľ oprávnený uplatniť si právo vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru.

28. Z obsahu vykonaného dokazovania a predložených listinných dôkazov odvolací súd konštatuje, že listom zo dňa 30.7.2020 „Výzva k splatenie celého úveru“, veriteľ žalovaný, ako svoju dlžníčku upovedomil o skutočnosti, že využil svoje oprávnenie a zosplatnil celý úver, čo jednoznačne vyplýva aj z označenia tohto podania ako výzva k splateniu celého (teda rozumej už zosplatneného) úveru, ako aj zo samotného obsahu tohto písomného podania, v ktorom je obsiahnuté, že v dôsledku omeškania s úhradou záväzkov vyplývajúcich z konkrétneho úveru, veriteľ vyzýva dlžníčku k splateniu celého úveru čerpaného na základe tejto zmluvy. Zároveň žalovaný veriteľ týmto podaním vyzval v lehote 15 dní k dobrovoľnej úhrade celej pohľadávky, nemožno preto mať za to, že ide o dodatočne poskytnutú lehotu v zmysle výzvy podľa § 53 ods. 9 OZ, ktorá má predchádzať zosplateniu celého úveru a ktorá je veriteľom dlžníkovi poskytnutá práve za účelom dodatočným eventuálnym uhradeným zameškaných splátok (nie celého dlhu) predísť možnosti veriteľa zosplatniť celý úver. Je potom nutné plne prisvedčiť záveru súdu prvej inštancie, že súčasný žalobca nepreukázal, že jeho právny predchodca výzvu predchádzajúcu zosplateniu celého úveru skutočne a preukázateľne žalovanej, ako spotrebiteľke, doručil. Pokiaľ zákon ešte pred samotným vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru v záujme ochrany spotrebiteľa vyžaduje, aby bol spotrebiteľ - dlžník na tento úmysel využiť oprávnenie veriteľa vopred písomne a preukázateľne upozornený, navyše s poskytnutím dodatočnej lehoty minimálne 15 dní na to, aby dlžník zaplatil dovtedy omeškané splátky, čím zákon v snahe ochrániť spotrebiteľa mu poskytuje ešte dodatočnú lehotu svojim úkonom zabrániť vyvolaniu mimoriadnej splatnosti úveru zo strany veriteľa, potom žalobca nepreukázal splnenie zákonných podmienok pre mimoriadne zosplatnenie spotrebiteľského úveru.

29. Vzhľadom na uvedené odvolací súd uzatvára, že list zo dňa 30.7.2020 označený ako „Výzva k splatenie celého úveru“ nemožno len preto, že sa týka revolvingového úveru, považovať za výzvu na zaplatenie podľa § 563 OZ (t. j. jednostrannú žiadosť veriteľa o zaplatenie dlhu, na základe ktorej dôjde k určaniu splatnosti dlhu), ani za výpoveď zmluvy o revolvingovom úvere. Skutočnosť, že veriteľ využije svoje právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru automaticky neznamená, že využije aj právo na vypovedanie zmluvy. Vo všeobecnosti nevyučuje uplatnenie práva na zosplatnenie úveru čerpaného v minulosti (samozrejme za splnenia zákonných podmienok) možnosť do budúcnosti čerpať ďalší úver v rámci stanoveného úverového rámca. Vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru a výpoveď zmluvy dojednanej na dobu neurčitú sú dve samostatné práva (čo nevyučuje možnosť odchylnej zmluvnej úpravy spočívajúcej v určitej naviazanosti týchto dvoch práv).

30. Pri zosplatnení spotrebiteľského úveru, je potrebné mať na vedomí, že veriteľ je podľa § 565 v spojení s § 53 ods. 9 OZ časovo limitovaný na využitie práva na zosplatnenie úveru, ktoré musí uplatniť podľa § 565 OZ najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky po splátke, od splatnosti ktorej uplynuli tri mesiace a omeškanie s ňou trvá, t. j. pre ktorú došlo k zosplateniu, teda do splatnosti tejto splátky, ktorá bezprostredne nadväzuje na splátku od splatnosti, ktorej uplynuli tri mesiace, musí veriteľ právo na zosplatnenie využiť, inak mu toto právo zaniká. Ak teda veriteľ svoje právo nevyužil alebo ho nevyužil včas, tak nedochádza k splatnosti celého úveru, ale platí pôvodné dojednanie strán, že dlh je splatný v

splátkach (k tomu pozri. JUDr. Jaroslav Krajčo: Občiansky zákonník pre prax (komentár), EUROUNION, spol. s. r. o., rok 2015, str. 759).

31. Ďalšou podmienkou, ktorá súvisí s otázkou platného zosplatnenia je preukázateľné doručenie jednostranných právnych úkonov veriteľa (výzvy a oznámenia) do dispozičnej sféry dlžníka (viď rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo/162/2020 z 27.10.2021). Požiadavka preukázania dôjdenia (jednostranného) právneho úkonu (prejavu vôle) zaťažuje veriteľa ako odosielateľa do dispozičnej sféry dlžníka ako adresáta v zmysle § 45 ods. 1 OZ pre jeho platnosť a tým vznik práv alebo povinností, ktoré právne predpisy (v tomto prípade OZ) s takýmto právnym úkonom (prejavom vôle) spájajú, pričom podľa názoru odvolacieho súdu sa nejedná o formalistickú požiadavku.

32. Žalobca o doručení „Výzvy k plneniu dlžnej čiastky“ z 1.7.2020 do dispozičnej sféry žalovanej predložil ako dôkaz poštový podací hárok. Odvolací súd uvádza, že predloženie samotného elektronického podacieho hárku samo o sebe ešte nedokazuje, že došlo k dôjdeniu zásielky - výzvy aj do dispozičnej sféry žalovanej na adresu uvedenú v zmluve o úvere. Aj keď odvolací súd chápe, že na doručovanie zásielky prostredníctvom poštového doručovateľa nemá odosielateľ vplyv a dosah, ust. § 45 ods. 1 OZ jednoznačne vyžaduje, aby prejav vôle došiel adresátovi - neprítomnej osobe. Nestačí teda v spore preukázať podanie zásielky na pošte, ale aj to, že pošta zabezpečila dôjdenie zásielky do dispozičnej sféry žalovaného ako adresáta, čím mu bola vytvorená objektívna možnosť oboznámiť sa s ňou a s jej obsahom. Zároveň považuje odvolací súd za potrebné poukázať aj na to, že z obsahu samotného podacieho hárku nevyplýva ani to, čo malo byť predmetom odoslania, keďže v ňom absentuje akákoľvek informácia o zásielke, resp. možnosť jej identifikácie (napr. označením odosielanej zásielky identifikačným číslom, ktoré právny predchodca žalobcu používal vo svojich podaniach), keďže na podacom hárku sú len informácie o podacom čísle, adresátovi, spôsobe odoslania a cene za službu. Z obsahu podacieho hárku tak nemožno verifikovať, že predmetom zásielky mala byť práve predmetná výzva.

33. Možno potom zhrnúť, že správny bol záver súdu prvej inštancie, ktorý založil svoje rozhodnutie na závere, že súčasný žalobca nie je v danom spore aktívne legitimovaným a nositeľom práv z predmetnej pohľadávky. Pokiaľ nebolo v spore preukázané platné predčasné zosplatnenie celého úveru, bol potom aj správny záver súdu prvej inštancie, že neboli tým naplnené zákonné predpoklady platného postúpenia pohľadávky vyplývajúce z ustanovenia § 17 ods. 1 písm. b) ZoSÚ, pretože v konkrétnom prípade sa nepostupovala pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru a súčasne nebola postupovaná pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, pretože nedošlo k platnému a zákonnému vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru v dôsledku nesplnenia si povinností predchádzajúceho veriteľa vyplývajúcich z ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd potom s poukazom na ustanovenie § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo zákonu, potom považuje za správny záver o nedostatku aktívnej vecnej legitimácie súčasného žalobcu, na ktorého platným a zákonným spôsobom nebolo prevedené právo, ktorého sa v spore voči žalovanej domáha a nemožno mu tak priznať ani len čiastočné plnenie voči žalovanej.

34. Skutočnosti uvedené v odvolaní žalobcu neboli spôsobilé spochybníť správnosť skutkových a právnych záverov, ku ktorým dospel súd prvej inštancie a vecnú správnosť napadnutého rozsudku, preto odvolanie žalobcu z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov nemožno považovať za opodstatnené.

35. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok v meritórnom výroku I., ktorým súd prvej inštancie žalobu zamietol, podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil. V nadväznosti na vecnú správnosť meritórneho výroku I. rozsudku je potom vecne správny aj závislý výrok II., ktorým súd prvej inštancie v súlade so zásadou vyplývajúcou z ustanovenia § 255 ods. 1 a 2 CSP v spojení s ustanovením § 262 ods. 1 CSP rozhodol o trovách prvoinštančného konania.

36. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého žalovaná ako sporová strana, ktorá mala v odvolacom konaní plný úspech, má nárok na náhradu trov tohto štádia konania proti žalobcovi, ktorý v odvolacom konaní úspech nemal. Výšku týchto trov ustáli postupom podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

37. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).